

Hot och möjligheter!

Åtgärder för att rädda klimatet duggar snart lika tätt som rapporterna över hoten.

Positivt är att det finns åtgärder som har negativa kostnader! Det betyder att vi tjänar pengar på att genomföra dem.

Allra mest kostnadseffektivt verkar energieffektivisering att vara. Det är klart att vi ska fortsätta att bygga vindkraftverk och solenergianläggningar, men allra bäst är ju om dessa tekniker kombineras med effektiv energianvändning.

Därför ser vi i styrelsen med spänning fram emot EUs nya direktiv som behandlar både hur stor andel förnybar energi som medlemsländerna ska ha samt kräver energibesparingar på minst 9%. Vi som arbetar med energi vet att man kan spara mycket mer än 9% i Sverige. Borde vi inte sätta upp ett mål som motsvarar minst den tekniska och ekonomiska potential som finns? Kanske kan ett högt, men realistiskt, mål sporra svenska företag?

Lotta Bångens, ordförande

www.energiradgivarna.com
S:t Göransgatan 84
112 38 Stockholm
tel: 08 - 343245
kansliet@energiradgivarna.com

Kjell Dävelid är energirådgivare i Vingåkers kommun. Hans roll är att få projekt att komma igång och att se till att projekten inte avstannar.

Vingåker satsar stort på energieffektivitet

Kjell Dävelid som är energirådgivare i Vingåker berättar om hur man där har sett över sitt fastighetsbestånd och gjort omfattande investeringar för att minska miljöbelastningen och energianvändningen i sina egna fastigheter.

Hur mycket har ni investerat och i vad? Vad har ni sparat?

– Investeringskostnaden är på cirka 25 miljoner med 9 200 invånare. Vingåker investerar 2.717 kronor per invånare. Om alla kommuner skulle investera lika mycket skulle det bli 24.453.000.000 kronor. Eller i genomsnitt 84 miljoner per kommun.

Det har varit energieffektiviserande åtgärder främst inriktade på att få rätt flöden vid rätt tidpunkt samt att minska kostnaderna på flö-

dena. De flöden jag menar är vatten i element och luft för ventilationen.

Cirkulationspumpar med modern teknik innebär att man inte har större flöde än vad fastigheten kräver. På ventilationssidan har injusteringar och även utbyte skett beroende av fastighetens behov och skick. Aggregaten går då fastighetens kräver det annars dras flödet ned till minimal nivå eller stängs av. En del fastigheter har konverterats från olja till värmepump eller pellets. Idag har vi en oljeförbrukning på 2-3 kbm/år för fastighetsbeståndet i kommunal ägo, det är som reserv vid pelletsanläggningar.

Vi sparar 23 procent per år efter energieffektiviseringsåtgärderna.

Vad är din roll som energirådgivare i projekt?

– Jag har en samordnande roll med nätverk för att få projektet att dels komma i gång och dels få det att inte avstanna. Arbetet innebär både politisk påverkan liksom tjänstemannapåverkan. Som energirådgivare har jag jobbat kontinuerligt med de inblandade. Det är viktigt med flera involverade som drar åt samma håll vid rätt tidpunkt. Vingåker har blivit väl medvetna och förberedda på energieffektiviserande åtgärder.

Har du några tips till andra som vill göra något liknande?

– Samarbete och kommunikation är viktigt för att komma fram. Man måste identifiera hindren och arbeta bort dem kontinuerligt för att skapa medvetenhet i energieffektiviseringsfrågorna. Det ekonomiska perspektivet skall man ta med tidigt och belysa liksom även miljöaspekterna. Genom ett helhetsperspektiv på förvaltning och energi kommer man längre än med enbart ekonomisk förvaltning.

Intervju: Jesper Peterson

Kongress i Uppsala!

EnergiRådgivarnas nästa kongress äger rum i Uppsala 12–14 maj 2008.

Programmet håller på att spikas – vi återkommer!

Kommunal energi-rådgivning

Förordningen om kommunal energi-rådgivning väntas regeringen ta beslut om under december månad, för att den ska kunna börja gälla i början av 2008. Det är helt klart att bidragen kommer att finnas kvar, men exakt utformning kommer det mer besked om i förordningen. Har ni frågor kring den kommunala energi-rådgivningen, mejla gärna vår kontakt på departementet, Henrik Wingfors, Henrik.Wingfors@enterprise.ministry.se

I EnergiRådgivarnas styrelse sitter:

Lotta Bångens, ordförande
lotta.bangens@aton.se

Hans Nilsson, vice ordförande
nosslih@telia.com

Magnus Everitt
magnus.everitt@svenskventilaton.se

Maria Perzon
maria.perzon@bengt Dahlgren.se

Jan Berglund suppleant
jan.berglund@svenskfjarrvarme.se

David Däldehog
david.daldehyog@jamtkraft.se

Johan Schön
johan.schon@srv.se

Ingela Brandén suppleant
ingela_branden@hotmail.com

Roland Jonsson suppleant
roland.jonsson@vvsforetagen.se

Jesper Peterson
jesper.peterson@boras.se

Nya medlemmar i styrelsen!

Magnus Everitt, Maria Perzon och Jesper Peterson är nya medlemmar i styrelsen. Vi bad dem svara på några frågor:

1. Vad jobbar du med?

2. Vad anser du är viktigast när det gäller energieffektivisering just nu?

3. Vad vill du att EnergiRådgivarna ska kunna uträtta? Vad hoppas du att du ska kunna bidra med?

Magnus Everitt

1. Jag jobbar som teknisk chef på Branschorganisationen Svensk Ventilation. Detta innebär bland annat kontakter med myndigheter, organisationer och europeiskt samarbete. Svensk ventilation organiserar tillverkare, grossister och entreprenörer samt serviceföretag i ventilationsbranschen.

2. Att bibehålla och/eller förbättra inneklimatet och samtidigt effektivisera energianvändningen. Vi får inte göra om misstagen från 80-talet när vi tätade husen och glömde ventilationen, vilket gav inomhusmiljöproblem i form av mögel etc och ökning av fallen med astma och allergi hos våra barn.

3. ER bör kunna öka trycket på att vi äntligen börjar energieffektivisera nu. Alla talar om klimatförändringar och förståelsen för att energianvändningen påverkar klimatet är stor. Jag hoppas att jag ska kunna länken in i Ventilationsindustrin för energirådgivarna.

Maria Perzon

1. Jag är teknologie doktor från Chalmers Tekniska Högskola. Under mina fem år som forskare på Chalmers låg mitt fokus på förbränning av bibränslen och miljöeffekter av luftföroreningar från bibränsleledning, med särskilt fokus på pelletseldning i villa.

Under 2002 startade jag NäPFO – ett svenskt nätverk för pelletsforskare (www.svebio.se/pelletsforskning). Nätverket har för närvarande ett 50-tal medlemmar och har komplementerats med ett Europeiskt forskarnätverk.

För tillfället arbetar jag som energi- och miljökonsult vid Bengt Dahlgren AB i Göteborg. Bland mina arbetsuppgifter ingår att hjälpa företag att välja rätt typ av uppvärmningssystem samt att minska sin energi-förbrukning.

2. För att den förnybara energi som finns tillgänglig i form av bibränsle, sol, vind och vatten skall kunna räcka för att fasa ut fossila bränslen i tillräckligt stor omfattning behöver användningen av även dessa energislag effektiviseras. >

Jesper Peterson

1. Kommunal energirådgivning i Borås Stad. Jag arbetar för närvarande mycket med ett spännande projekt som går ut på att effektivisera belysningen i butiker.

2. Det är viktigt att ge folk bra förutsättningar till att fatta energieffektiva beslut. Det finns en enorm potential för att energieffektivisera till liten peng, men det behövs kunskap så att kloka beslut fattas och inspiration så att besluten genomförs.

3. Jag vill att EnergiRådgivarna fungerar som påtryckare i energieffektiviserings frågor samt tar tillvara den stora kompetens som finns bland alla energirådgivare.

>

3. Energirådgivarna har en viktig uppgift i att i alla sammanhang lyfta fram frågor om energieffektivisering och omställning till ett hållbart energisamhälle och jag hoppas kunna bidra till detta arbete genom min kompetens på bland annat bioenergiområdet.

Nya broschyrer!

EnergiEffektiviseringsFöretagen presenteras i en egen broschyr.

Vi har också tryckt upp en värningsbroschyr för att informera om att föreningen EnergiRådgivarna finns.

citatet:

”Hur kommer det sig att livscykelberäkningar så sällan vinner över beslut fattade på kortsiktiga investeringskostnader? En del säger att kunderna inte efterfrågar energieffektiva lösningar, och att kunderna inte är beredda att betala extra för minskad energianvändning. Hur många av dem som säger så har frågat kunderna om denna bild stämmer?” skriver Agneta Persson, Näringsdepartementet, i *energi&miljö*

Grönare it-produkter

Vi läser i Svenska Dagbladet (07-11-18) om www.epeat.net, en amerikansk hemsida som listar energisnåla datorer och kringutrustning med hänsyn till deras miljöpåverkan.

Epeat är en icke vinstdrivande organisation som bland annat driver en databas över datorer, skrivare och skärmar som uppfyller miljökrav. Allt från kemikalier och plast till förpackningen och hur lätta de är att återvinna rankas efter fasta kriterier.

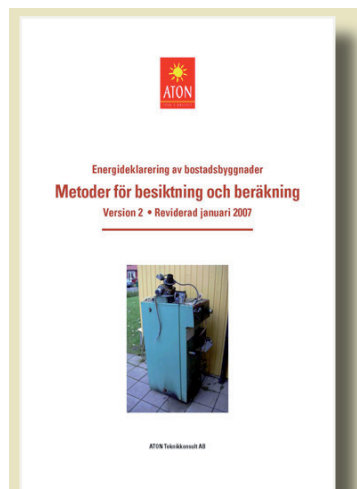
Produkterna delas in i tre klasser – brons, silver och guld – där guld är de mest miljövänliga. I nuläget finns närmare 700 produkter i registret.

USA har beslutat att 95 procent av alla offentliga inköp av datorer, skärmar och servrar ska vara registrerade i Epeats databas, berättar SvD.

Kraftsamlingen lockade 300 deltagare

Den 2–3 oktober på Arlanda konferens centrum arrangerade Energimyndigheten Kraftsamlingen, en konferens för de kommunala energirådgivarna och personal från energikontoren.

I år var det fler deltagare än någonsin, konferensen lockade 300 energirådgivare och representanter från energikontoren. I två dagar diskuterade man hur man kan mätbar nytta av ener-

Energideklarationer – nytt på hemsidan

En reviderad version (januari 2007) av rapporten ”Energideklarering av bostadsbyggnader. Metoder för besiktning och beräkning”, finns att ladda ner på hemsidan. Mycket matnyttigt!

girådgivningen samt vinnande samarbeten. Under dag två deltog Maud Olofssons statssekreterare Ola Alterå.

Föreningen deltog med ett bemannat utställningsbord och samlade in värdefulla åsikter samt värvade medlemmar.

Energirådgivarna skriver i energi&miljö

Du vet väl att EnergiRådgivarna skriver om energi i varje nummer av tidningen *energi&miljö* som ges ut av VVS-tekniska föreningen? Du kan också läsa dem på EnergiRådgivarnas hemsida under Publicerade artiklar!

UNDER 2007 HAR ENERGI RÅDGIVARNA BLAND ANNAT SKRIVIT OM FÖLJANDE ÄMNER:

- Biobränsle allt hetare – Effektiv eldning i villa
- Stekta sparvar med miljonprogrammet
- Släck i duschen! Årets EnergiRådgivare – idérika och finurliga.
- Skapa aktiviteter som sätter fart på energieffektiviseringen
- Energianvändning eller ambition
- Renovera med känsla!
- Elda med förnuft! – härligt härligt men farligt farligt ...

Energitinget 2008

Den 12-13 mars arrangerar Energimyndigheten i samverkan med Mälardalens högskola och Eskilstuna kommun Sveriges Energiting. Precis som 2007 kommer Energitinget äga rum på Stockholmsmässan i Älvsjö med såväl sessioner som utställningar.

Kurser för just dina behov?

Har du några tips eller önskemål om vilka kurser EnergiRådgivarna skulle kunna arrangera framöver?

Kontakta i så fall styrelsemedlemmen Roland Jonsson, roland.jonsson@vvsforetagen.se

De första energideklarationerna är klara!

Vi väntar med spänning på resultaten från de första energideklarationerna. Enligt Boverket så är idag (071126) ca 20 st godkända. Vad finns det manne för goda åtgärdstips där?

Vad svarar Lotta?

Lotta Bångens, ordförande i EnergiRådgivarna, svarar på läsarnas frågor i DN om hur bostäder kan göras klimatvänliga. Kolla i DN vad hon svarar på den här frågan:

Med dagens krav för energideklarationer av byggnader så kan förslag på lönsamma energisparåtgärder vara att slopa redan installerad dagsljusstyrning för hyresgäster i kontor. Denna åtgärd minskar uppvärmningsbehovet för fastighetsägaren och hans energianvändning minskar. Hyresgästen får ökad energianvändning för belysning. Är myndighetskraven väl utformade? Är det klimatsmart för en fastighetsägare att bara titta på fastighetsel och strunta i hyresgästel? Vilken konsekvens får olika val på betyget för hans fastighet? www.dn.se/klimatet

Tipsa Dialog!

Välkomna att tipsa redaktionen om nyheter och notiser som kan vara intressanta att läsa om för andra medlemmar i EnergiRådgivarna. Mejla till jesper.peterson@boras.se eller till yrsa@bahnhof.se (redaktör för Dialog).

Samsö – en ö i Danmark med 100 % förnybar energi

I tio år har man på Samsö arbetat med att energieffektivisera ön. Målet har varit att hela ön med 4300 invånare ska vara självförsörjande på förnybar energi.

Nu när det är dags att utvärdera projektet och det har visat sig att man i stort sett är själv försörjande. Energibalansen går ihop tack vare att det den mängd fossilbaserat bränsle som används t ex i transportsektorn täcks av över-

skott från exporterad vindkrafts el. Förutom vindkraft har man satsat på biobaserad närvärme (halm, flis) samt solvärme. På ön har man arbetat mycket med utbildning och lokalförankring och för detta finns nu en energiaka-

demi med anställd personal som arbetar med rådgivning. Vill du veta mer, besök Samsö eller surfa in på www.energiakademiet.dk på (här finns även ett reportage från nyhetskanalen NBC).

text: Jesper Peterson

Fjärrvärme och kyla kan nu märkas med Bra miljöval!

Naturskyddsföreningen ger fjärrvärmeföretag möjlighet att märka fjärrvärme och kyla med Bra Miljöval.

Efterfrågan på energi som framställts mer hållbart och med låg klimatpåverkan ökar och från och med denna höst har det funnits möjligheter för fjärrvärmeföretag att ansöka om licens att sälja värmeenergi märkt Bra Miljöval till sina kunder.

– Ett flertal bolag har visat intresse för den nya märkningen, berättar Mathias Gustavsson Bra Miljöval-handläggare på Naturskyddsföreningen. Genom märkningen skapas förutsättningar för bostadsbolag, husägare och andra fjärrvärmeeffektiva användare att ställa krav på den fjärrvärme som köps. Märkningen garanterar att du får en miljömässigt bra produkt, utan avfallsförbränning eller fossila bränslen i systemet.

Naturskyddsföreningen vill med Bra Miljöval värmeenergi minska fjärrvärmens miljöpåverkan och nyansera den bild som ges av att fjärrvärmens är en enhetlig

energikälla. Värmens ursprung finns i ett flertal bränslen och förbränningsanläggningar, samt andra värmekällor vilka alla har olika miljöpåverkan. Vidare vill Naturskyddsföreningen påverka biobränselsektorn så att uttaget av bränslen inte sker på bekostnad av biologisk mångfald eller social, kulturell och ekonomisk välfärd.

Förbränning av fossila bränslen som kol, olja och torv skapar stora utsläpp av växthuspåverkande gaser. Likaså kan klimatpåverkan bli stor om biobränslen fraktas lång väg på lastbil innan de når förbränningsanläggningen. I kriterierna för värmeenergi märkt med Bra Miljöval ställs därför klimatkrav inte bara på bränslets utan även på andra delar av produktionen av fjärrvärme till exempel transporter och hjälpen-ergi i anläggningen.

OSORTERAT AVFALL kommer inte att godkännas i Bra Miljöval-märkningen eftersom detta innebär ett resursslöseri och motverkar återvinning av mate-

rial. Märkningen av värmeenergi kompletteras även med en möjlighet att märka fjärrkyla med Bra Miljöval.

GENOM MÄRKNINGEN vill Naturskyddsföreningen ge konsumenterna en möjlighet att efterfråga en mer energieffektiv fjärrvärme, samt skapa ett verktyg för att påverka sina värmeleverantörer i en riktning där större hänsyn tas till de negativa miljökonsekvenserna från fjärrvärmeproduktion. Samtidigt skapar märkningen en möjlighet för fjärrvärmesektorn att visa sitt engagemang och erbjuda sina kunder fjärrvärme som genom tredje partsgranskning är kontrollerade utifrån stränga miljökriterier.

Kriterierna för märkningen finns på www.snf.se/bmv/varme-index.cfm

Ni kan även kontakta Mathias Gustavsson, handläggare på Bra Miljöval, på 031-10 55 90 eller mathias.gustavsson@naturskyddsforeningen.se för ytterligare information.